

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní Mgr. Janou Komínkovou ve věci

žalobce: M. K., narozený dne X,
bytem X,
zastoupen JUDr. Anitou Pešulovou, advokátkou,
se sídlem Nuselská 499/132, 140 00 Praha,

proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení,
sídlem Křížová 1292/25, 150 00 Praha 5,

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 17. 6. 2022, č. j. X,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou domáhal zrušení výše označeného rozhodnutí žalované, jímž byly zamítnuty námitky žalobce a bylo potvrzeno rozhodnutí žalované č. j. X ze dne 7. 2. 2022, kterým v souladu s ustanovením § 29 odst. 1 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a s přihlédnutím k článku 15 Smlouvy mezi Českou republikou a Ukrajinou o sociálním zabezpečení č. 29/2003 Sb. m. s. (dále jen „Smlouva s Ukrajinou“) a s přihlédnutím ke Smlouvě mezi Českou republikou a Státem Izrael o sociálním zabezpečení č. 73/2002 Sb. m. s. (dále jen „Smlouva s Izraelem“) přiznala oprávněnému český (poměrný neboli dílčí) starobní důchod (rozumí se, že nárok na důchod byl získán na základě dob pojištění získaných na území České republiky a také se přihlíží k

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

dobám pojištění získaným na území Ukrajiny a Izraele). Starobní důchod byl přiznán ve výši 58 Kč měsíčně.

2. Žalobce v žalobě namítal, že oprávněný získal trvalý pobyt na území České republiky dne 31. 3. 2011. Z přehledu dob pojištění, které je součástí napadeného rozhodnutí, vyplývají doby pojištění získané na území ČR. Přestože z tohoto přehledu plyne, že oprávněný získal na území celkový počet evidovaných dob pojištění 3124 dnů, tj. 8 roků a 204 dnů, žalovaná započítala pouze dobu do 15. 3. 2007, kdy mu vznikl nárok na důchod, dle českých právních předpisů, ve spojení se Smlouvou s Ukrajinou a Izraelem. Žalobce nebrojí proti tomu, že mu byl vypočten dílčí starobní důchod, ale má za to, že mu nebyla nesprávně započtena doba pojištění získaná na území ČR. Z napadených rozhodnutí není podle žalobce zřejmé, z jakého důvodu žalovaná nepřihlédla k dobám pojištění získaným po dni, v němž žalobci vznikl nárok na důchod. Pouhé konstatování o tom, že doba pojištění získaná v České republice po tomto datu nemohla být zhodnocena jako doba pojištění, bez příslušného odkazu na zákonné ustanovení, je nepřezkoumatelné. Pokud žalovaná vycházela z toho, že v žádosti oprávněného je zaškrtnuta kolonka s datem přiznání od vzniku nároku, je zřejmé, že oprávněnému se nedostalo řádného poučení. Je v rozporu s racionálním uvažováním, aby oprávněný upřednostnil nepříznivou variantu, tedy že přijde o další doby pojištění. Žalobce v této souvislosti zdůrazňuje, že žádost o starobní důchod sepsal na Okresní správě sociálního zabezpečení. Z důvodu jazykové bariéry, byl přítomen i syn oprávněného (žalobce), s tím, že celou žádost vyplňovala úřední osoba, která se dotazovala pouze na osobní údaje, nikoliv na varianty dob přiznání nároku. Žalovaná dle názoru žalobce měla vypočítat výši důchodu i s přihlédnutím k dobám pojištění získaných po splnění podmínek pro vznik nároku na důchod, a to dle pravidel uvedených v ustanovení § 34 ZDP, tedy při výpočtu procentní výměry důchodu zhodnotit dobu pojištění získanou po vzniku nároku na důchod.
3. Žalobce si dále stěžuje na postup žalované. Řízení trvá sedm let, nejprve žalovaná nezohlednila získanou dobu pojištění na území Ukrajiny a zamítla žádost. Po úmrtí oprávněného deklarovala to, že žalobce není účastníkem řízení důchodového řízení po zemřelém. Všechna rozhodnutí byla zrušena nadřízenými správními orgány. Je zřejmé, že došlo v řízení nejen k průtahům řízení, ale i k soustavnému nezákonnému postupu žalované. Nesprávný postup žalované v předcházejícím řízení tak dle názoru žalobce představuje závažné pochybení, které samo o sobě mělo vliv na zákonnost rozhodnutí.
4. Žalovaná ve vyjádření k žalobě navrhla její zamítnutí s tím, že oprávněný A. K. dne 19. 3. 2015 uplatnil žádost o přiznání starobního důchodu. V I. části žádosti na str. 3 uvedl, že žádá, aby důchod včetně výplaty byl přiznán od vzniku nároku. V žádosti dále oprávněný uvedl, že byl výdělečně činný na Ukrajině a v Izraeli a v období od 5. 3. 2006 do 31. 1. 2015 vykonával výdělečnou činnost v České republice. Správnost údajů uvedených v žádosti potvrdil oprávněný dne 19. 3. 2015 svým podpisem. Podle evidence žalované získal oprávněný pouze 3245 dnů pojištění v ČR, a proto mu nárok na český starobní důchod nevznikl. V souladu se Smlouvou s Izraelem a Smlouvou s Ukrajinou žalovaná proto požádala izraelského i ukrajinského nositele pojištění o zaslání výkazu dob důchodového pojištění získaných na jejich území. Ukrajinský nositel pojištění spolupráci odmítl s odůvodněním, že oprávněný není jejich občanem. Izraelský nositel pojištění potvrdil oprávněnému dobu pojištění od 1. 1. 1993 do 31. 12. 2001 v rozsahu 1796 dnů. Společně s českou dobou pojištění získal oprávněný celkem 5041 dnů, tj. 13 roků a 296 dnů, doby pojištění. Vzhledem k tomu, že nadále nezískal potřebných 25 let doby pojištění, byla jeho žádost o starobní důchod zamítnuta rozhodnutím ze dne 9.12.2015, č. j. X, pro nesplnění

podmínek ustanovení § 28 zdp s přihlédnutím ke smlouvě mezi Českou republikou a Státem Izrael o sociálním zabezpečení č. 73/2022 Sb. m. s. V námitkách proti tomuto rozhodnutí oprávněný poukazoval zejména na chybějící doby pojištění, kdy byl zaměstnán na Ukrajině. Na základě dalšího šetření žalované ukrajinský nositel pojištění po vyjasnění otázky státní příslušnosti oprávněného dne 10. 7. 2017 potvrdil dobu pojištění získanou na území Ukrajiny pouze v rozsahu 13 dnů za dobu od 22. 11. 1958 do 4. 12. 1958 s tím, že doklady o zaměstnání v ostatních dobách nebyly nalezeny. Vzhledem k tomu, že oprávněný ani s nově prokázanou dobou pojištění nezískal potřebnou dobu pojištění, nárok na přiznání starobního důchodu mu tedy nevznikl. Rozhodnutím ze dne 15. 11. 2017, č. j. X, žalovaná námitky oprávněného zamítla a rozhodnutí ze dne 9. 12. 2015, č. j. X, potvrdila. Oprávněný pan A. K. dne X zemřel. Syn oprávněného, Ing. M. K., v roce 2018 vyjádřil svůj nesouhlas se zamítnutím žádosti o starobní důchod a žádal o pokračování v řízení a přiznání starobního důchodu. Následně bylo zahájeno řízení ve věci právního nástupnictví po zemřelém A. K. Procesním nástupcem ve smyslu ustanovení § 63 odst. 1 zdp byl uznán Ing. M. K. (v rozhodnutí MPSV ČR ze dne 22. 3. 2021, č. j. MPSV-2020/246753-710/1, je detailně popsán postup tohoto řízení). Na základě nově doložených dokladů prokazujících další doby pojištění oprávněného na území Ukrajiny, žalovaná zahájila další řízení s ukrajinským nositelem pojištění se žádostí o potvrzení skutečně získaných dob pojištění oprávněným. Dne 25. 2. 2020 byl žalované doručen formulář, v němž ukrajinský nositel pojištění potvrdil doby pojištění oprávněného, které získal na území Ukrajiny, a to v rozsahu 12683 dnů. Zápočtem doby pojištění na Ukrajině oprávněný splnil podmínky pro vznik nároku na přiznání českého starobního důchodu v dílčí výši, který mu byl následně na jeho žádost přiznán od vzniku nároku, tj. ode dne 15. 3. 2007.

5. Podle žalované jak vyplývá z dikce ustanovení § 34 odst. 2 věty první a odst. 4 věty první, základním rozdílem v jejich aplikaci je skutečnost, zda pojištěnec v dotčeném období při výkonu výdělečné činnosti pobíral nebo nepobíral starobní důchod. Zvýšení procentní výměry starobního důchodu podle ustanovení § 34 odst. 2 zdp přichází v úvahu pouze tehdy, pokud pojištěnec již dosáhl nároku na důchod, ale tento starobní důchod (případně invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně) nepobíral. Zvýšení procentní výměry starobního důchodu podle ustanovení § 34 odst. 4 zdp je možné v případech, že pojištěnec po vzniku nároku na starobní důchod tento důchod při výkonu další výdělečné činnosti pobíral v plné výši. V případě oprávněného je zřejmé, že v období od 15. 3. 2006 do dne 31. 1. 2015 vykonával po vzniku nároku na starobní důchod výdělečnou činnost. Vzhledem k tomu, že se v tomto období nevzdal nároku na výplatu starobního důchodu, na úpravu důchodu dopadá ustanovení § 34 odst. 4 zdp. Dle dikce tohoto ustanovení, příslušnou úpravu lze provést pouze na žádost pojištěnce (v daném případě tedy na žádost procesního nástupce oprávněného).
6. O věci samé bylo rozhodnuto bez jednání podle § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., neboť s tím žalovaná souhlasila a žalobce se k tomu ve stanovené lhůtě nevyjádřil.
7. Žalobu soud neshledal důvodnou.
8. Podle § 54 odst. 1, 2 ZDP nárok na důchod vzniká dnem splnění podmínek stanovených tímto zákonem a nárok na výplatu důchodu vzniká splněním podmínek stanovených tímto zákonem pro vznik nároku na důchod a na jeho výplatu a podáním žádosti o přiznání nebo vyplácení důchodu.
9. Žalobce v žalobě namítá, že mu nebyla nesprávně započtena doba pojištění získaná na území ČR. Z napadených rozhodnutí není podle žalobce zřejmé, z jakého důvodu žalovaná

nepřihlédla k dobám pojištění získaným po dni, v němž žalobci vznikl nárok na důchod. Pouhé konstatování o tom, že doba pojištění získaná v České republice po tomto datu nemohla být zhodnocena jako doba pojištění, bez příslušného odkazu na zákonné ustanovení, je nepřezkoumatelné.

10. Soud napadené rozhodnutí neshledal nepřezkoumatelným, neboť žalovaná v něm uvedla, že „oprávněný žádal o přiznání starobního důchodu z českého důchodového systému od vzniku nároku, což znamená od splnění podmínek stanovených českým zákonem o důchodovém pojištění. Ke vzniku nároku oprávněného na český starobní důchod bylo třeba získat jeden rok doby pojištění na území České republiky podle českých právních předpisů. Z toho je tedy zřejmé, že oprávněný získal tuto potřebnou českou dobu pojištění výdělečnou činností v období od 15. 3. 2006 do 14. 3. 2007. Splnění podmínek pro vznik nároku na přiznání českého starobního důchodu tedy nastalo dnem 15. 3. 2007. Doba pojištění získaná v České republice po tomto datu tedy nemohla být zhodnocena jako doba pojištění do vzniku nároku.“
11. Takovéto odůvodnění považuje soud za srozumitelné, protože z něho jasně vyplývá, ke kterému datu byl nárok žalobcova otce posuzován (15. 3. 2007), a z jakého důvodu (k tomuto datu splnil požadovaný 1 rok pojištění v ČR). Skutečnost, že nemohlo být přihlédnuto k pozdější době pojištění, vyplývá přímo z žádosti žalobcova otce, podle níž požadoval posoudit nárok na důchod právě k nejstarší možné době vzniku nároku.
12. Pokud žalobce namítá, že jeho otec zaškrtl kolonku „od vzniku nároku“ v důsledku nesprávného poučení a z důvodu jazykové bariéry, nelze tuto námitku akceptovat. Žalobcův otec neuvedl při sepisování žádosti, že neovládá český jazyk, ani že není schopen porozumět formuláři, který s pomocí pracovnice úřadu vyplňoval, tudíž tvrzení žalobce nebylo nijak prokázáno. Případná neznalost zákonných ustanovení upravujících odlišné podmínky pro výpočet výše důchodu podle okamžiku, ke kterému je důchod přiznán, žalobce ani jeho právního předchůdce neomlouvá.
13. Žalovaná ve vyjádření k žalobě poukázala správně na ustanovení § 34 odst. 4 zdp, podle něhož se výše procentní výměry starobního důchodu stanoví podle odstavce 1 na žádost zvyšuje pojištěnci, který splnil podmínky nároku na starobní důchod podle § 29 odst. 1 nebo 3 a po vzniku nároku na tento důchod vykonával výdělečnou činnost a pobíral přitom starobní důchod v plné výši, za každých 360 kalendářních dnů této výdělečné činnosti o 0,4 % výpočtového základu.
14. Z cit. ust. § 34 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění vyplývá, že lze zohlednit i po přiznání nároku na starobní důchod okolnost, že žalobce v dalších letech pracoval, a na základě toho může být zvýšena procentní výměra starobního důchodu o částku vypočtenou podle pravidel uvedených v tomto ust. Současně se zde uvádí, že je taková úprava výše důchodu možná pouze na žádost oprávněné osoby. Proto je na žalobci jakožto právním nástupci za zemřelého otce, zda se rozhodne žádost podle § 34 odst. zákona o důchodovém pojištění podat.
15. Pokud jde o námitku nezákonnosti správního řízení z důvodu délky, po kterou trvalo – 7 let, soud neshledal, že by žalobce byl v důsledku délky řízení poškozen na svých právech. Délka řízení byla odůvodněna skutkovou složitostí věci, kdy zejména ukrajinské státní orgány zpočátku nebyly schopny potvrdit dobu pojištění, kterou získal žalobcův otec v jejich zemi. České státní orgány naopak v této věci vyvíjely dostatečnou aktivitu, což nakonec vedlo k přiznání nároku na starobní důchod alespoň právě nástupci oprávněné osoby – žalobci. Proto soud v délce řízení neshledal žádné pochybení, které by žalobce

poškodilo a které by vedlo k nezákonnosti rozhodnutí.

16. S ohledem na veškeré výše uvedené skutečnosti soud neshledal žalobu důvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) zamítl.
17. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., kdy by na náhradu nákladů řízení měla právo žalovaná, jež měla ve věci plný úspěch. Žalované však žádné náklady řízení nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, ani nepožadovala jakoukoli jejich náhradu, proto nebyla náhrada nákladů žádnému z účastníků řízení přiznána.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno, který o kasační stížnosti rozhoduje. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni. Jestliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost. (§ 12 odst. 1, § 102, § 104a, § 106 odst. 2 a 4 s. ř. s.).

Plzeň 17. března 2023

Mgr. Jana Komínková v.r.
samosoudkyně